

Til:

- Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Oslo, 28. februar 2022

Ref.: 54/22/STE/ph

Forslag til endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger

Norsk psykologforening støtter høringsforslaget og endringene av regelverket for arbeidsavklaringspenger (AAP).

Samtidig gjentar vi viktigheten, for AAP ordningen og for den enkelte mottaker av AAP, av:

- Tilstrekkelig kapasitet i tjenestetilbudene
- Nok faglige ressurser og tverrfaglig forankring, også psykologfaglig kompetanse der det er relevant
- Innhenting av kunnskap og følgeforskning

Formålet med AAP er å sikre inntekt, for de som på grunn av sykdom, skade eller lyte har fått nedsatt arbeidsevne og får aktiv behandling, eller deltar på arbeidsrettet tiltak eller får annen oppfølging med sikte på å skaffe seg eller beholde arbeid.

Det foreslås i høringsnotatet:

- Å oppheve bestemmelsen om karenperioden på 52 uker før det er mulig å søke AAP på nytt.
- Å innføre et unntak fra varighetsbegrensningen for mottakere av AAP som fortsatt har behov for helsemessig behandling og/eller arbeidsrettet oppfølging.
- At mottakere av AAP som følge av covid-19 pandemien med sluttdato 30. juni får forlenget stønadperioden til 30. september.

AAP ble innført i 2010 og erstattet rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad. I 2018 støttet Norsk psykologforening forslaget om innstramminger i varighetsbestemmelsene, men med en merknad om viktigheten av bruk av høy og tverrfaglig kompetanse i utredningen og oppfølging av mottakere av arbeidsavklaringspenger, inkludert psykologfaglig kompetanse der det var relevant. Vår begrunnelse for merknaden var at det for de store gruppene med nedsatt arbeidsevne på grunn av psykiske (og sammensatte) lidelser er dokumentert at resultater best oppnås når en kommer tidlig i gang med arbeidsrettede tiltak og når arbeidsrettede tiltak er godt integrert med behandling. Det vil si at det kreves kompetanse på begge områder. Vi bemerket også at det var avgjørende viktig at det ble tilrettelagt for følgeforskning ved at forskriften gradvis trådte i kraft.

I 2021 i etterkant av at Riksrevisjonens sin gransking av psykisk helse som blant annet dokumenterte at "Den gylne regel" ikke var innfridd i helseforetakene <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2020-2021/undersokelse-av-psykiske-helsetjenester/> støttet Norsk psykologforening et forslag om unntak fra maksimal varighet for arbeidsavklaringspenger, ved langvarig ventetid på behandling. Samtidig var vi tydelige på at tilpasninger av AAP ordningen ikke må skape aksept for fortsatt uakseptable ventetider, og at regjeringen må prioritere å utvide kapasiteten i helsetjenestene og redusere ventetidene.

Norsk psykologforening støtter også de endringene som nå foreslås. Samtidig er behovet for tilstrekkelig kapasitet i tjenestetilbudene, og viktigheten av kompetanse og følgeforskning like viktig. Vi mener det er avgjørende både å ha tilstrekkelig faglige ressurser, god faglig forankring, også psykologfaglig kompetanse der det er relevant. Det må legges til grunn en bio-psykososial forståelse, hvor fysiologiske, psykologiske og sosiale faktorer sees i sammenheng. Det vil si en helhetlig tverrfaglig forankring. Jfr. også høringsnotatet øker sannsynligheten for frafall og varig utenforskap med lengden av fravær, derfor er det viktig at stønadsløpet ikke er lenger enn det som er nødvendig for å avklare arbeidsevnen, samtidig kan det være utfordrende å holde fokus på arbeidsavklaring uten økonomisk trygghet. Vi vil samtidig minne om at behandling/rehabilitering av langvarige psykiske lidelser noen ganger tar mer enn tre/fire år. Dette må det også legges godt til rette for. Ifølge høringsnotatet skal det nå parallelt arbeides med å innhente mer kunnskap om den oppfølgingen mottakere av arbeidsavklaringspenger får, for å bruke kunnskapen til å utvikle oppfølgingsarbeidet og dermed bidra til raskere avklaring. Dette mener vi er av avgjørende betydning.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard
President